

Izhaja vsak torek in soboto v tednu ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo. Ako pade na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemnik ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K., in četletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Goriških ulicah in Jellersitz v Koroških ulicah po 8 vin.

GORICA

(Večerno izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v „Narodni tiskarni“, ulica Veturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglašje in naročnino pa na upravnništvo „Gorice“. Oglašje se računajo po petih vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Interpelacija

poslanca dr. Rojica in tovarišev na visoko c. kr. vlado o razmerah pri tukajšnji c. kr. davkariji.

K tukajšnji c. kr. glavni davkariji, kateri pripada razun mesta Gorice tudi goriška okolica s svojimi 58 davčnimi občinami, prihaja, ne gledè na one, ki imajo povleči tu svoj denar ali pa imajo pri njej še drugih opravkov, vsako leto povprečno 40.000 strank.

Ta glavna davkarija, ki bode imela svoje prostore v novi justični palači, je zdaj začasno nastanjena v nekem privatnem poslopju, namreč v palači grofa Strassoldo. Prostor, namenjen strankam v sedanjem stanovanju glavne davkarije, meri 24 štirjaskih metrov. V tem prostoru je pogostoma taka gnječa, da se ni mogoče v njem gibati in so stranke zaradi pomanjkanja prostora primorane stopati na stolice in mize. Skupaj zgnječene stranke v tem prostoru morajo čakati po več ur, predno pridejo na vrsto, da se jih odpravi.

Večkrat se pa zgodi, da stranke, oddaljene po več ur od mesta, četudi so toliko časa čakale, niti ne pridejo na vrsto ne v predpoldanskih uradnih urah, ne za časa uradnih ur sploh. Te stranke so primorane podati se domov, ne da bi bile kaj opravile ter po dva do trikrat zopet priti v mesto, predno se jim posreči priti do cilja, namreč da zamorejo izvršiti svojo dolžnost kot davkoplačevalci. Taka usoda zadene po večini one stranke, ki so dopoludne zastoj čakale, da bi se jih odpravilo, ki so po pet do šest ur oddaljene od mesta in ki ne morejo čakati na popoldanske uradne ure. Ako pa te stranke vendarle čakajo tudi na popoldanske uradne ure in so prišle na vrsto še le ob 4. ali 5. uri popoldne, potem so iste primorane posebno ako so doma iz goratih krajev, prenočiti v Gorici, ako se nočejo izpostaviti nevarnosti, da jih posebno v mesecih november in december ne zaloti na potu v ponočnem času kaka nevihta, ki bi znala zanje biti usodepolna. Vsakdo torej lahko razvidi, da so tukaj stranke za mnogo oškodovane glede na izgubo časa in pa glede na stroške, ki jih imajo pri tem.

Da bi se prišlo v okom tem nedostatkom, vsaj kolikor je to z ozirom na

krajevne razmere in na število davčnega osobja mogoče, prosile so že pred leti neke občine finančno upravo, da bi se uradne ure pri tukajšnji glavni davkariji tako določile, da bi iste namreč trajale vzdržno od osme predpoldne pa do dveh popoldne. Žal, da se pa ta prošnja ni uslišala, akoravno bi bilo kolikor v korist strankam toliko tudi uradnikom, ako bi se bilo prošnji ugodilo.

Za mesto Gorico se nahaja pesebni uplačilni register. K njemu se pride skozi gori omenjeni prostor. Mnogim mestnim davkoplačevalcem se je gotovo jeden ali drugič pripetilo, da so morali vsled zgoraj popisane gnječe ali cele ure čakati, predno so prišli do mestnega registra, pri katerem pa je za to postavljeni uradnik brezposelno stal, ali pa da so morali od zgnječeni okoličanskih davkoplačevalcev marsikatero čuti, ako so se hoteli do mestnega registra preriti skozi gnječo.

Da se izogne pa tem sitnostim, ne preostaje tudi mestnemu davkoplačevalcu drugega nego da se vrne domov, ne da bi kaj opravil ter da se mu še le po dva, tri- in večkratnem poskusu posreči, da zamore svoj davek plačati.

Ker pa obstoja velika večina mestnih davkoplačevalcev iz trgovcev in iz obrtnikov, more si vsakdo misliti, koliko izgube da jim prouzročujejo taki zamudni večkratni poskusi.

(Konec pride.)

Dopisi.

Iz Gorice. — („Sočinemu“ kritikasteru v odgovor. Dalje.) Oglejmo si danes podrobno kritika strovega duševnega izrodka! On piše: „Prispodablja bi se dal ta zbor prepiru v mlinu, kjer se ne razume drugega kakor neko kričanje med ropotom mlinskih koles.“ Kritikova prva dolžnost je poznati terminologijo znanstvenega ali umetnostnega predmeta, katerega hoče ocenjati. „Sočin“ glasbenik pa tega ni zmožen; on ne ve, da pomeni „zbor“ skupščino pevcev ali večjo pevsko skladbo, on zamenja pojem „zbor“ s pojmom „petje“, on ima v mislih celo mašo, imenuje pa le en zbor. Kdor kaže že v začetku svoje kritike tako nevednost, ta pač nima pravice druge kritikovati. Razen tega je ta prvi stavek tendenciozna neresnica, izvirajoča le iz

hudobne volje. Ropotanja in kričanja pri maši ni bilo. Če je pa imel kritikaster vendar take občutke, so mu pa prihajali iz notranjosti: iz sreca razbivajočega od strastne maščevalnosti, in morda iz želodeca nabitega s posojilničnim kofonijem. Ta ropot bi bil pa slišal lahko tudi sredi Travnika.

O „Kyrje“ naš kritik molči, „Graduale“ je pa slišal pred „Glorio“. Pri „Graduale“ je pokazal drugo svojo nekompetentnost. Kdor hoče kako glasbo kritikovati, mora skladbo poznati, tembolj še, ako se hoče spuščati v podrobnosti, in najbolj še, ako hoče iskati v jajcu dlake, kakor je dobil nalogo „Sočin“ kritikaster. Kdor skladbe ne pozna, ta se mora blamirati, kakor se je „Sočin“ glasbenik. Revček govori o „generalpauzi“, in misli, da je s tem dovtipno običal neki splošni pogrešek; a če bi mu kdo potisnil skladbo pod nos, bi videl med glaskami pristno polustanko za vse glasove. Ali „Sočin“ glasbenik niti tega ne ve, da so „pauze“ znamenja za molčanje?! S tem je dokazal, da je še pravi otročaj v kritikovanju. Ako bi bil res glasbenik, ki je imel s petjem že kaj opraviti, bi moral vedeti, ali si vsaj misliti, da so taki pogreški absolutno izključeni. Domnevanje, da se more nad 30 pevcev z orgljami vred tako pomotiti, da vsi naenkrat utihnejo in vsi po preteku (recimo) dveh sekund eksaktno s petjem pričnejo, tako domnevanje je najvišja absurdnost, katere je zmožen le kak „Stallknecht“, ne pa glasbenik. Kdor prečita le ta stavek „Sočine“ kritike in razume glasbo, ta kar precej poreče, da ni „Sočin“ glasbenik niti kritikaster, ampak pravi glasbeni o.... Revček se je torej tako blamiral, da je mesto, katero je hotel on grajati, najboljša pohvala, da so bili pevci dobro naučeni.

Pri „Glorii“ in „Credo“, pravi kritikaster, da so pevci preveč leteli. Zopet smola! „Gloria“ ima tempo allegro, in kot takega ga je vzel g. dirigent raje za izpoznanje prepočasi, kar se pa da opravičiti z ozirom na nekatere melodične in ritmične težkoče. Kritikastru tudi menda nedostaje kriterija za različne čase; kajti če ne, bi ne brbljal o enaki hitrosti teh dveh zborov, ko je bil zadnji očitno počasnejši in je moral kot allegro moderato tudi biti.

A poslušajmo dalje kritikastra! On piše: „G. Mercina bi pač moral vedeti, da je „Credo“ nekako pripovedovanje in se ne more kar tako naprej letati, ampak treba je držati počasen tempo, med tem ko je pri „Glorii“ tempo bolj hiter a se spremeni pri „Qui tollis“ (tollis) v počasnega. A tega se ni opazilo v taktiranju g. pevovodje, ki je sicer v taktiranju podoben metronomu; razlika je edina ta, da metronom taktira jednako-merno, med tem, ko je g. M. vedno bolj hiter.“ — Mi smo nalašč prepisali to klobaso, da sodijo naši čitatelji, ki razumejo glasbo, kake muzikalčne tepce ima „Soča“ za sotrudnike. Vsaka reč — pravijo — ima en konec, le klobasa ima dva, a „Sočina“ nima nobenega. Pretrgajmo jo, da pridemo do konca. Torej: Po besedilu določuje tempo skladatelj, ne dirigent. Dirigent se ima ravnati po izrazih za tempo, katere je določil skladatelj. Toliko znanja smemo zahtevati že od vsakega vaškega organista; „Sočin“ glasbeni večak pa niti tega ne ve. Da bi bil pri vseh mašah tempo za „Credo“ počasnejši nego za „Glorio“, to sodi le „Sočin“ kritikaster, ki je, kakor kaže, le mehaničen prenašalec glask na tipke; kdor pa vé, da se da ista melodijska različno notirati, kdor vé, da imamo različne vrste takta, ta si ne upa take šablonske trditve izreči. Pri „Qui tollis“ — piše — se spremeni hitri tempo v počasnega. No, ta je tudi lepa, prav dostojna kakega organista-cerkovnika, ki pozna dve, tri maše; da pa mladenič, ki je šel z drugih pomočjo po svetu „kukat“, kako tam petje učé, kateri se „čuti“ v glasbi tako močnega, da se ne sramuje ljudem, ki imajo tudi kaj glasbene soli v glavi, v obraz reči, da nima na konservatoriju nič iskati ker že vse ve.... da tak mladenič če tudi bi bil mestni organist, kaže tako neznanje cerkv. glasb. literature, to je res škandal. Primerjanje taktiranja dirigentovega z metronomom kaže, kako strahansko si je napanjal kritikaster možgane, da bi napisal kaj, kar je kritiki vsaj podobnega. Kdor taktira natančno, kakor metronom, ta taktira dobro, da se pa tu pa tam oddaljuje od metronomovega taktiranja, je tudi naravno, kajti metronom ne pozna ne accell. ne ritard. Neizkušnemu kritikastru moramo dalje povedati, da je eno dirigitati zbor izvežbanih pev-

LISTEK.

Zgodovina tolminske šole.

(Dalje.)

Jezev naslednik je bil tedanji pomočni učitelj od l. 1827.—1834.) na c. k. normalki v Gorici

VIII. Anton Marušič (Marussig). rojen 8. maja 1805 v Lókvici (pri Opatjeselu) na Kiasu. Dopršil je tri gimnaz. razrede in preparandijo v Gorici. Porochen je bil 20. nov. 1831 v Podturnu z Ano Žigon, hčerjo arhitekta goriškega.¹⁾ V Tolminu je imel četrvero otrok: Antona, roj. 13. septembra 1835, Marijo Leopoldo, roj. 15. novembra 1837, Kristino, roj. 16. okt. 1840 in Frančiska Konrada, roj. 18. febr. 1844. Marušič je imel veselje do kmetovanja. Ker ni imel svojega lastnega svetla, vzel je kos sosedovega zemljišča v najem. Rad je prijemal za oralo in koso. Tudi vpregel in razpregal je rad le sam, sosebno odkar je imel lastno živinče. S tem si je teló urdil in zdravje ohranil. Skrbno obdelana zemlja mu je pomagala pa tudi družino rediti. V šoli mu je pomagal že opisani Frančišek Kovačič, s katerim je imel

¹⁾ Umrli mu je 5. nov. 1846 v Tolminu. Oženil se je zopet 3. nov. 1850 v Kanalu s Terezijo vdovo Rogač, roj. Juvančič, s katero pa ni imel otrok.

l. 1843. neljub prepir in se je moral zavoljo njega pri šolskem nadzorstvu zagovarjati. Kovačič je bil na to v Kobarid premeščen. Na njegovo mesto je prišel meseca aprila

2. Peter Kogoj, Solkanec. — Marušič je dobil l. 1852. službo na c. k. glavni šoli v Gradiški, kjer je do l. 1872. učiteljeval in 12. junija 1888 v visoki starosti umrl.

Rajnkega starši sin Anton je železnocestni uradnik v Korminu; mlajši, Frančišek, je bil postajni načelnik v Gorici. Umrli je 20. marca 1897 in počiva na št. andreškem pokopališču, kratke pol ure od Gorice. Marušičev naslednik je bil njegov pomočnik

IX. Peter Kogoj, rojen 30. junija 1823 v Solkanu. Kogoj je vse poznalo. Ni čuda, saj je učiteljeval blizu 37 let v Tolminu. K njemu sem hodil eno leto (1853—1854) tudi jaz v šolo, da bi se bil priučil nemščini, katere se v Volčah nismo učili. Tega šolskega leta se še dobro spominjam. Učili smo se po štiri ure na dan, od 8.—10. predpoldne in od 2.—4. popoldne. K maši smo hodili vsak dan ob 10. uri. Peli smo pri nji vsi. Imeli smo nalašč vsak svojo knjižico, v katero smo spisavali pesmi po dobah cerkvenega leta. Zato smo pa tudi vedeli, katero pesem bo spremljal organist danes, katero jutri.

Kar smo brali, morali smo s svojimi lastnimi besedami pripovedovati, sevèda kakor smo vedeli in znali. Neznane besede so nam razlagali. Gledali smo na ločila in vedeli povedati, zakaj je tu dvopičje, tam pa vprašaj ali klicaj. Urili smo se v razločni in lepi pisavi. Na snažnost lepopsnih knjižic se je posebno gledalo. Kdor jo je zamazal in je bil tega sam kriv, ni ušel kazni. Imeli smo pa većinoma prav čedne pisne knjižice. Še dandanašnji mi hodi na misel, koliko časa je izgubljal Kogoj za urezovanjem gosjih peres in pa kakó težko smo čakali, da nam jih je urezal. Koliko na boljsem so učitelji, odkar pišemo z jeklenimi peresi!

Zahteval je od nas znanje osnovnih štirih vrst računanja.¹⁾ Vadili smo se po malem tudi v sestavljanju najnavadnejših pisem, ki se rabijo v vsakdanjem življenju.

Taka je bila o mojem času Kogojeva šola. Po osemnajstletnem učiteljevanju si je prislužil l. 1861. naslov „zgledega“ učitelja.

(Dalje pride.)

¹⁾ Ravnali smo se po šolski knjigi: „Anleitung zum Rechnen für die zweite und dritte Classe der Pfarr- und Hauptschulen in den k. k. Staaten. Verfasst von Doctor Franz Mozhnik, Lehrer der vierten Classe an der Hauptschule zu Görz.“ — Triest 1846.

cev, drugo zopet voditi produkcije glasbenih začetnikov, kot je srednješolska mladina. Najprej je treba izkušati, potem še le druge učiti. Capito?

Tudi cesarska pesem — piše — se je pela prepočasni. — Tako? Ali ve kritikaster, kak tempo je predpisan? Ali pozna pomen izraza „maestoso“? Ali je slišal že kedaj vojaško godbo gosti ces. pesem? Ali pozna zahteve popularnega petja (peli so tudi učenci nepevci) gledé na tempo? — Si tacuisses.... Prisedši do „Offertoria“ se je še le kritikaster spomnil, da mora biti kritika tudi „duhovita“, zato jo je treba „našpikati“ z Gabrščekovimi „slagerji“. Izrazi „sfušati“, „z bičem pregnati mazače“ delajo pač čast „Sočini“ pisavi, a ž njimi si uničuje kritikaster v očeh čitateljevih vso vero v svojo sposobnost in dobro voljo. Brez teh pa je vsaka kritika pravo Sisifovo delo. To bi bilo jako komodno, da bi za kritiko zadostovalo par psov. Suha negacija je v kritiki popolnoma brez uspeha. Tu je treba tudi dokazovati, pojašnjevati, učiti; za to je treba kriterija, občne in specialne izobraženosti, znanje jezika, nedostopnosti do vpliva jeze, maščevalnosti, itd. Vseh teh zmožnosti je pa „Sočin“ kritikaster tako suh, kakor hudournik v pasjih dneh vode. (Konec prih.)

Iz Gorice 22. julija. (24 ur prostega časa). Ta izrek sem že večkrat v „Soči“ čital. Celo neki dopisnik iz Bolca se je že tako izrazil. Razume se, da ta izraz gre na g. nunce, in to samo radi maščevanja do njih in nič drugega. Dopisnik teh vrstic ni duhoven ne naprednjak, in tudi klerikalec ne, ampak nevtralen priprost človek, katerega boli, ako se delavnemu možu, bodi si katerega koli stanu očita, da 24 ur na dan lenuha. Večkrat mi je bila prilika opazovati duhovnika v njegovem delovanju, posebno na deželi, ko je zlasti ob nedeljah in praznikih zjutraj od 4. ure do 9. sedel v spovednici, potem maševal, pridigal itd. („Soča“ in njeni so seveda tega mnenja, da je vse to „nepotrebno“). Popoldne zopet blagoslov, in potem hajd zopet v spovednico. Med tednom pa šolski nauk in druga duhovna opravila. Poglejmo posebno v naše gore, kako težavne so nekatere službe (Bog ne daj, da bi bile vse enake!), ko mora duhoven do 3 ure daleč s previdenjem pozimi po snegu in ledu laziti. Ko bi g. Gabršček vse to poskusil, bi gotovo ne pisal in ne dal tiskati, da ima duhovnik „24 ur prostega časa“! Najbrže se mi bode očitalo, da ta izrek ne gre vsem duhovnom. Prav. Zakaj pa pišete, ako kateri duhovnik kaj zgreši: „glejte jih, kakšni so duhovniki!“, in tako sramotite ves duhovski stan? Zakaj pa ne pogledate in ne pišete ven iz svojega naprednjaškega stanu, kako da delajo in koliko da služijo vaši ljudje? — Za primeró imajo uradniki v vaših posojilnicah, ki borih 5 ur na dan delajo, ob nedeljah prosto, ko ima duhovnik največ dela, in kake plače imajo

Zvezdogledu.

Na tla ne, na zvezde On gleda,
Z očali, ki zlat jim kupil okvir;
Oči ima štir,
A v glavi pa menda — ni reda.
Ne diči ga sicer še pleša,
A notri se nekaj pa vendarle meša?
Ubogí!
Ti smiliš se v tej mi nadlogi.
S to glavo prevročó
Bojim se, da skočiš mi v Sočo,
Potem pa potop
In v Soči pokop — —
Ah, škoda za štiri oči bi bil rop,
Oči tako bistre,
Ki dičile krasno bi prve ministre. —
Na zvezde pa On še ponosneje gleda,
Nešteta tam sije jih čeda. —
„Kaj zvezde, čeprav se bliščijo lepó,
In večno krasijo nebó?!”
Največja Jaz zvezda sem vzgledna,
Dà, zvezda izredna,
Ki svet razsvetljuje krasnó
Enake še pač ni biló!“ —
Na zvezde On gleda,
On prva je zvezda, seveda! —
A kamen je ležal na cesti
In zvezdnika — zvrnil na mesti —

ti uradniki? Le povejte nam to! (Saj so povedali zadnjič sami, da se jim jako dobro godi. Op. stavca.) Kaj pa Vaš general dr. Tuma kot deželni odbornik? On, oziroma dež. odbor ima vsako sredo zvečer odborovo sejo, in ta traja eno uro, k večemu 2 uri. Pred sejo pregleda one spise, katere mu dež. sluga med tednom na dom prinese, da potem pri seji o njih poroča. Drugi dan, mogoče še tisti večer napravi o onih spisih kako poročilo in za vse to delo ima 2400 K letne plače, oziroma jih bode imel po novem 4000 K, ako bo še dež. odbornik.

Vzemimo zdaj, da ima dež. odbor 52 sej v letu, tako bi dobil dr. Tuma kot dež. odbornik za vsako sejo **okroglih 77 K.**! Ti so gotovo lahekje zasluženi kod nunčevo maslo. Kaj ne g. Gabršček? Kaj pravite na to? Ven z besedo!

Tudi to morda se mi bode očitalo, češ, koliko dela dajo razven odborovih sej dež. zbornice seje. Seveda, a to je vsakega dež. poslanca dolžnost!

To sem želel objavit, ker želim naj bi naši naprednjaki ne gledali v mošnjček in na delovanje samih gosp. nunccev, ampak tudi na same sebe!

Nepriistranski.

Iz učiteljskega kroga. — Nisem znabiti popolnoma poučen o razmerah, katere vladajo zdaj med našim stanom na Goriškem, vendar želim spraviti v javnost svoje nazore glede našega zadržanja v sedanjih razmerah.

Kakor je vsak človek dolžan skrbeti, da se spoštuje njegova oseba, tako je tudi dolžan skrbeti da se spoštuje njegov stan. Vsak učitelj bi moral biti toliko razsoden, da vé uvaževati prislovico, ki pravi: „Kdor hoče, da ga bodo spoštovali drugi, mora tudi druge spoštovati“. Zato se moramo skrbno varovati, da ne grešimo proti navedenemu izreku, ako hočemo sebi in svojemu stanu pridobiti potrebno spoštovanje. Moramo pa tudi odločno in stanovitno odbivati vsak fakičen napad na čast, naj ta zadeva posameznega učitelja ali pa ves naš stan. V tem oziru hotel sem reči, grešili smo z naše strani v teku dveh let premnogo in bojim se, da se bo to maščevalo nad nami. Najprej smo namreč zgrešili, da svoje in svojega stanu časti nismo dosledno in stanovitno branili; zdaj pa ne spoštujemo drugih tako, kakor zahteva ugled in položaj našega stanu. Metla ne smemo biti nikomur.

Pokazali smo, žalibog, da ne znamo uspešno zastopati svojega stanu, ker damo se zlorabiti v zasramovanje, zaničevanje in zatiranje takim, kateri so ravno prej tudi nas na enako podel način žalili, obrekovali, strahovali in celo ljudstvo proti nam ščuvali.

Ako hočemo imponirati, kazati moramo dejanski svojo inteligenco. Torej premislite, tovariši, kaj delate!!!

Vogersko. — Naprednjaki na Vogerskem, njim na čelu učitelj Blaž Sedevčič — kakor se sam hvali, da je liberalec in gotovo vsem znan po svoji naprednjaški oliki — so na koncu s svojo modrostjo. To se spozna, ker so prišli že do kokoši, katere nosijo novice župniku.

Prihodnjič enkrat bomo popisali cel naprednjaški kokošji triumvirat v bengalični luči. Danes le dve tri besede do Blažislava in tovarišev kokošjade.

Prepričani smo in z nami vsi, ki poznajo kokošjo modrost triumvirata, da to delajo večinoma iz nadute neumnosti.

Ni treba, da je kedo duhovnik, zadostuje le nekoliko več podučanja, in spoznal bo, da za peto ustanovno mašo je treba celebrantu 3 gld., organistu 1 gld., cerkovniku 50 kr. in cerkvi za šest sveč po 20 kr. 1 gld. 20 kr. skupaj 5 gld. 70 kr. (To vsled instrukcije od vlade potrjene, ter veljavne sploh za vsak slučaj).

Marija Batistič (naprednjaki v svoji visoki učenosti niti imena ne vedó) je zapustila 100 gld. za eno ustanovno večno mašo. Obresti znašajo 4 gld. na leto. Ali bodo naprednjaki določili, kar manjka?

V tem slučaju ni mogoča nego tiha maša, za kojoj vdobi župnik 3 krone (1 gl. 50 kr.), drugo pripada cerkvi. Stranki je bilo naznanjeno, ali doplačati k ustanovnemu kapitalu, kar manjka, ali pa pustiti glavnicu nedotaknjeno z obrestni vred, da se dopolni do potrebne visočine.

Ivan Bele in Rubbia sta odstopila od županstva iz vsem bližnjim občinam znanih razlogov, pri katerih je župnik imel opraviti toliko, kakor list „Gorica“, katera tačas še ni izhajala.

Vrhu tega Bele od ključarstva ni prostovoljno odstopil. Namesto njega je bil izvoljen za ključarja drug mož, kakor je bilo v cerkvi javno povedano.

Zamorec je imel pri tem opraviti ne več, ne manj, kakor Blaž Sedevčič.

Pribijemo tu, da Blaž Sedevčič sam trdi v „Soči“, da nihče izmed 18 starešin ni hotel sprejeti županstva. Tako daleč je bila stvar zavožena. Verujemo tudi, da so vogerski možje prepošteni, da bi hoteli koga z vilami prepoditi iz občine. Ali morda se je hotelo to kedaj Blažislavu pripetiti?

Da se Blažislav „krega“ povsod, ni treba javno po listih pisati, posebno pa, prosimo, ne v „Soči“. To je le njegova privatna reč, za katero ni treba, da bi cel svet vedel.

Zdi se, da je eden izmed kokošjega triumvirata nekoliko gluh, ker le on edini je slišal, kako je župnik prisegel pred altarjem. Izmed sto in tisoč ljudstva nobeden nič o tem ne ve, ker nobeden ni ničesar slišal. Tako je, o ljubi Blažislav, in nič drugače.

Iz Šempasa, dne 22. julija. — Razširja se od ust do ust vest, da sta „Soča“ in „Primorec“ v prošlem tednu zopet jedno svojih navadnih lažij iz tukajšnjega kraja zabrusila v svet češ, da so bili: č. g. župnik Blaž Grča, nadučitelj g. Anton Rustja in obč. tajnik g. Ivan Batič 14. t. m. zvečer zapojeni iz gostilne g. Martina Štrukelj.

Resnici na ljubo bodi ob kratkem povedano, da zgoraj imenovani niti niso bili v gostilnici, ampak v družbi s pevskim zborom pred imenovano gostilno. Okrog 8½ zvečer se začujejo nekteri klici iz notranjih prostorov gostilne. Na to je gostilničar zagnal par mlečnozobih mladičev na prosto, kateri niso, prišedši v gostilno, ne pijače ne jedi poklicali, samo kričati so prišli, že vinjeni od drugod. Ker se je zgoraj omenjeno kričanje s tem preneslo pred gostilno in ni ugajalo mirni družbi, ki se je tam veselila v večernem hladu, je vsa družba, pa ne samo zgoraj navedeni, zapustila mirno svoj prostor, ne da bi bila v to od gostilničarja ali koga drugega siljena, in je odšla.

Ne rečem, da ni tukaj brez „častilcev“ dr. Tume; da bi pa smel slednji kovati kak politični kapital zaradi tega, se moti, kdor to veruje; ker tisto malo številce Tumovcev v tukajšnji okolici ne bode še tako brž „prodrlo“, kajti večina istih so taki, katerih imena se ne bodo niti za volitev v splošnem razredu še dolgo vrsto let upoštevala. Tako stranko pa dr. Tumi prav radi prepustimo, ker uverjeni smo, da predno pride ta „stranka“ do „svojih pravic“ se hodo vremena zjasnita in do takrat sedanjí duševni slepci brez operacij spregledajo.

Poročevalca „Sočinega“ si štejem v dolžnost pa opomniti, da dokler ne dokaže v začetku navedeno zadevo s pričami, ostane najpodlejši obrekovalc, lažnik in nesramnež, katerega je že davno pamet zapustila.

Take vrste ljudi se srcem privoščimo „napredni“ Tumovi kliki, „Soči“ pa privoščimo dober tek na izmišljeni raci, ker jej itak ne ostane na želodcu — če bi se pa vendar to zgodilo, preskrbimo na zahtevo „čistilo“. Očividec.

Iz Šebrelj 13. julija. Kakor smo čitali v listih, sta se obravnavali v deželnem zboru prošnji šebreljske občine; prva namreč, ki meri na to, da bi dežela dovolila nekaj podpore za napravo

novih mostov pri Stopniku in Trati, druga pa, v kateri se prosi, da bi se ta dva mostova vsprejela med skladovna. Kakor prva tako druga prošnja se nista rešili, kakor se vidi zaradi tega, ker niso nekateri poslanci prepričani o potrebi teh dveh mostov za celo okolico in, bi rekli, za cel okraj. Posebno dr. Egger, se zdi, da ni o tem prepričan in hoče, da se to vprašanje še le proučuje.

Bes te plentaj smo se debelo spogledovali med seboj! Kar je nam priprostim hribovcem vže davno poznano, to morajo gg. poslanci še le proučevati! Visoki deželni zbor je potrebnost mostov priznal vže leta 1892 s tem, da je tedaj naklonil 400 gld. denarne podpore v popravo teh mostov.

Spomladi 1879 se je začel graditi most čez reko Idrijco v Stopniku — v ta namen smo imeli vže v rokah od deželnega odbora 300 gld. in od Njeg. Veličanstva presvitlega cesarja dar 500 gld.; dalje od sosednje Št. Viškogorske županije 300 dnin t. j. ročnih obljubljenih robot. Ko pa meseca okt. 1. 1879 prihruje strašanska povodenj, odnese žalibog skoro vse zidane stebre in les.

Ko pa je 1. 1880 potoval po tej dolini namestništveni svetovalec iz Trsta in si na licu mesta ogledal žalostni prizor, poskrbel je da smo od Nj. Veličanst. presv. cesarja zopet dobili 300 gld. in ob enem iz Trsta ravno toliko, od deželnega odbora iz Gorice pa 300 gld., da se je imenovani most zopet začel graditi in povsem dovršil v teku par let. Dalje je delil podpore deželni odbor za popravo mosta in „jezu“ pod njim, kakor tudi za napravo tratarskega pod Jagerščami.

Potrebo mostov priznal je bil viši cestni odbor cerkljanski, t. j. da je v seji 26. maja 1. 1900 soglasno sprejel ista med skladovne; potrebo mostov dokazuje tudi to, da je v Stopniku že od zgradbe tega že v tretjič tramovje segnilo, ter da smo imeli v tekočem letu nad 400 K. stroškov, da se je most vsaj za skrajno silo popravil, ker je pretiła glede prevažanja čezenj v zadnjem času vsak hip nevarnost.

Toliko v pojasnilo onim, ki še dvomijo o potrebi naših mostov in so mnenja, da bi se to vprašanje po tolikih dokazih potrebe, moralo še-le proučevati.

Iz Cerčna. — (Naše šolske razmere). Pri nas, na naši trirazrednici se je v preteklem šolskem letu radi „bolehanja“ g. učitelja Hrasta, jako neredno poučevalo. Vsi tisti otroci, kateri hodijo k njemu v šolo, imeli so že sedaj par mesecev „velike vakance“. Tudi med letom, posebno v šolskem letu 1899/900 imeli so njegovi gojenci zelo pogosto „urlaub“. To seveda ni njegova krivda, da je vsled bolezní nesposoben za svojo službo, pride pa vprašanje, kaj bo pa iz naše mladine, ako se ji daje toliko prostosti in ostaja brez učenja? Naj bi slavni šolski svet že vendar nam poslal mesto vedno bolnega g. Hrasta, še eno moč, da bi zadostovala potrebam na naši šoli. Čuli smo tudi, da namerava g. Hrast iti v pokoj radi bolezní, kar bi tudi najboljši storil, zato se bojimo, da treba zopet dolgo čakati na tretjo učiteljsko moč, kajti naravno je, da pri takem velikem številu otrok nikakor ne zadostujeta samo dve učiteljski moči. Upamo da se bo slavni šolski svet blagovolil ozirati na te potrebe. Hribovec.

Iz Boveca, 24. julija. — Prešla nedelja je bila res velik dan za nas bovške, čezsoške in srpeniške, „naprdnjake“, ker ta dan smo osvetili svoj razum in določno pokazali, da poznamo pravo zvezdo voditeljico, katera nas pelje skozi črno temo v svitlo prihodnost prave sreče. Pokazali smo svojo zavednost, da se ne pustimo vsakemu voditi za nos, marveč da cenimo prave zasluge ter dobro vemo, kdo je nam in sploh Slovencem že kaj koristil in more in hoče še mnogo koristiti.

Pomislimo le, kaj smo imeli in kako se nam je godilo v klerikalni temi, dokler nam ni Bog poslal „naprdnjakov“ — kaki

preganjani reveži smo bili! Zdaj pa imamo hkratu vsega dovolj in take pravice, da delamo in govorimo, kar hočemo — čez farje in njih prviržence — nas pa se ne sme nihče dotakniti. Ali ni to velikanski napredek!

Dokler ni bilo „naprdnjakov“, je na Goriškem vse spalo in nazadovalo, zdaj pa je vse na nogah in „naprdnje“ takimi koraki, da bo kmalu vse — končano.

Kdo pa ima večje zasluge na tem nego tista zvezda „danica“ ali kaj, katera nam je v nedeljo razganjala črno temo ter odpirala slepe oči. Da ima Andrej Gabršček največje zasluge za razsvetljenje našega uma in za naš „neroden“ napredek, prepričani smo iz lastne skušnje, ker smo videli in vemo, kako je on učiteljevaje v Bovcu in drugod „grozno“ deloval za napredek naroda. Kdo bi se ne spominjal več, kako je ta „rodoljub“ pospeševal složnost tržanov pri nas in v Kobaridu in koliko je bil dosegel! — Kako iskreno se je on pogajal za vse in tudi pri privatnih zadevah ni odnehal, da bi jih spravil v soglasje s svojimi vzvišenimi nazori.

In takega osrečevalca bi ne podpirali in bi se ga ne oklenili z dušo in telesom mi zavedni in pošteni naprdnjaki!

Spametovan Naprdnjak.

Politični pregled.

Razpust deželni zborov.

Dunajski uradni list je priobčil cesarski patent, s katerim se razpuščata deželna zbora kranjski in gališki, ker je potekla njih 6-letna doba. Za kranjski deželni zbor so že razpisane nove volitve in sicer: za kmečke občine na dan 12. septembra t. l.; za mesta in trge kakor tudi za trgovinsko in obrtno zbornico v Ljubljani na dan 19. septembra t. l. in za volitve v velikem posestvu na dan 23. septembra t. l.

Štajerski deželni zbor.

Ker namerava nemško nacionalna večina v štajerskem deželnem zboru neko volilno spremembo, vsled katere bi bili potisnjeni v manjšino zastopniki kmečkih občin, so izstopili nemški konservativci ter tako storiли deželni zbor nesklepnim.

Izgreli v Zadru.

Iz hrvatskih listov posnamemo vest, da se v Zadru vrše od dne do dne polični izgreli Italijanov proti Hrvatom. Italijanska stranka se ne čuti več trdno, zaradi tega se je jela pojavljati v surovih nastopih proti prevladujočim Hrvatom. Vendar pa policija mirno gleda poulične nastope Italijanov na škodo Hrvatov. Župan mesta Zadra Ziliotto je irredentovec, kar je javno pripoznal v deželnem zboru. Hrvatska večina bode znala poračunati s temi življi.

Italija in trozveza.

Italijanski oficijelni krogi razširjajo vest, da hoče Italija in minister Prinetti obnoviti trozvezo le pod pogojem, da se na sedanjih odnošajih med Italijo in trozvezdnima državama Avstrijo in Nemčijo tako v političnem kakor i trgovskem oziru najmanjše ne spremeni.

Razmere na Kitajskem.

Komaj so odnesli pete s Kitajskega evropski vojniki, že se čutijo varne Kitajci. Tako se pripoveduje, da maršira princ Tuan z 10.000 mož v pokrajino Sansi, kjer hoče uprizoriti novo preganjanje inozemcev. — Glede razmere mej Kitajsko in Rusijo v zadevi Mandžurije, se čuje, da Rusija odstopi od Mandžurije ako jej Kitajska odstopi del Tibetanske pokrajine in obmejno pokrajino Sjemipalatsk. Sploh pa Rusija o odstopu od Mandžurije noče ničesar slišati, dokler se ne uredi razmere na Kitajskem in ne nastopi v Pekingu zanesljiva vlada.

Domače in razne novice.

Za „Šolski Dom“ je izročil predsedništvo Ant. Kuštrin, trgovec v Gorici, 5 K. Črni zamorec v gostilni pri pošti na Grabovem je požrl 1 K 42 h. Po poštini hranilnici je poslal Ignacij Kovčič pri Sv. Luciji na ime ustanovnine 10 K; Stefan Valentinčič, kurat v Gabrju, isto tako 40 K.

Našemu upravništvu je došlo: O priliki volitve novega starešinstva v Medani nabralo se je pri banketu 22 K. — Presrečna hvala vsem dobrotnikom.

Deželni zbor goriški je imel na dnevnem redu 14. seje, ki je bila pretekli petek, nič manj kot 62 točk, od katerih je rešil samo 10, vse druge, med njimi tudi take, ki so obsegale po več

vlog, n. pr. vse prošnje za podporo cestam in mostovom kot ena točka, so se odložile do jeseni. Razni odseki so rešili raznih predlogov, ki niti niso bili sprejeti v dnevni red; a mnogo in važnih predlogov je še nerešenih v odsekih.

Podaljšani krediti. — Ko se je potrdil proračun deželnega zaloga za leto 1901, se je ob enem podaljšala pravica za celo leto 1901 posluževati se v določeno svrhu sledečih kreditov, ki so se sprejeli že v proračun za leto 1900:

1. Za ameriške trtnice ostalih 2.200 K, 2. Za napredne in v obnovitev vinogradov 20.000 K, 3. Za pot čez grič Sv. Jurija 4.000 K, 4. Za zavod F. J. v Aleksandriji prispevek za leto 1900 500 K, 5. Za vreditev okrajne ceste Rifenberg-Komen v Ravnjaku 2.000 K, 6. Za vreditev okrajne ceste Šmartno-Kozana 4.000 K, 7. Za zdravstvena dela v Rudi cestnemu odboru Červinjškemu ostalih 1.000 K, 8. Za cesto Rvhovlje-Britof prispevek za leto 2.000 K, 9. Za most čez Pevnico 1.000 K, 10. Za cesto Breg-Višnjevik 1.000 K, 11. Za šentvidskogorsko občinsko cesto čez Tihnik na državno cesto v Idriski dolini 600 K, 12. Za cesto Št. Vidskagora-Krepak 600 K, 13. Za cesto Ročinj-Kambrošek obrok za leto 1900 2.200 K, 14. Za cesto po Kožbansčekovi dolini 6.000 K, 15. Za železen most čez Idrijo med Mirnikom in Albano 2.000 K, 16. Za dela kanalizacije občine Medea 4.000 K, 17. Za preskrbovanje vodá ostalih 3.700 K, 18. Za čiščenje reke Polcino 1.440 K, 19. Za zgradbo branikov v gorenjem delu soškega mosta županstvu v Tolminu 1.460 K, 20. Za razširjenje dežel. kmetijske šole (ital. oddelek) 14.304 K, 21. Cestnemu odboru v Ajdovščini 475 K.

Komedijaško ogorčenje „Soče“.

— Silno ogorčena je „Soča“ radi tega, ker smo rekli, da imajo faktično zaslugo na ustanovitvi „Mizarske zadruge“ le izvežbani obrtniki, ne pa Gabršček in Tuma. V svoji „ogorčenosti“ kar meče z lopovi okrog sebe in drugimi takimi cveticami „napredne inteligence“. Mi pa jej za novo ogorčenje damo novega gradiiva in ponovimo: „Mizarska zadruga“ bi se bila brez Gabrščeka in Tume lahko ustanovila jednako, kakor se je z njuno „pomočjo“, kajti za zadrugo je bilo treba v prvi vrsti mizarjev in da so se ti združili, imajo po nasvetu dr. Pečnika naposredno zaslugo le oni sami, ne pa Tuma ali Gabršček, ki se stvari pridružila radi mizarjev, marveč radi samega sebe. Tako prilasčevanje tujih zaslug nam je pri naprednih dioskurih predobro znano, da bi o njih mogli misliti še kedaj kaj drugega. To „zveržiti“, kar je drugi že takorekoč ustvaril, ni nobena zasluga, marveč le prilasčevanje zasluge. Tako gospoda je stvar umeli in nič drugače. — Drugo ogorčenje izraža „Soča“ s tem, ker smo izrekli nasproti njenemu podtikanju, mnenje, da je „Information“ od goriških naprednjakov dobila dopisov, ki si nasprotujejo, a so prišli iz jedne in iste roke. Ako bi ne poznali dvorezno-sti naših „naprednjakov“ bi nam tako ogorčenje imponiralo, tako nam žal ne imponuje več. Ali s „Sočo“ v roki moramo vprašati: Ali so čitatelji „Lažitorbe“ zares sami butci, da se predrzne preobračati tako drzne kozolce?

Prosto po „Soči“. — Zakaj ves prepir? Pravijo: za „narodno-napredna“ načela. — To je švindel! Ves boj od l. 1899. dalje je naperjen edino le proti osebam, ki so si pridobile vsled svojega neumornega in nesebičnega delovanja zaupanje naroda, a ob enem so vzbudile v umazanih dušah črno zavist in uprav demonsko sovraštvo. Da neki kliki ni za stvar, marveč le za osebe, katere bi rada potrla in uničila, dokazuje vse njeno počenjanje nasproti narodno delujočim rodoljubom in proti „Šolskemu Domu“. To društvo vzdržuje v Gorici ljudsko šolo z 10 razredi, 3 otroške vrte, možko in žensko pripravljavnico, možko in žensko obrtno-nadaljevalno šolo, in strokovno šolo. Vse učeče se mladine je — 1065. In kako se obnaša ona klika nasproti našemu šolstvu v Gorici? Naperja vse sile, da ne bi vspevali šolski zavodi, da, z največjim veseljem bi pozdravila propad slovenskih šol v Gorici, da bi mogla potem govoriti ljudstvu: vidiš, kake može si postavilo na čelo! Da bi ponižali osebe, nasprotujejo z vso srditostjo do bristvarij. Najzagrebnejši člani one klike niso dali od tedaj niti novičca za „Šolski Dom“, dasi vedó, kako ogromen je trošek. In taki ljudje hoté biti še rodoljubi, ko zaradi osebnega sovraštva z ene in radi častihlepnosti z druge strani tako velevažnih narodnih ustanov ne le sami ne podpirajo, marveč agitujejo in pritiskajo med znanci, naj tudi oni ničesar ne dajo. Ali ker narod vidi očitne uspehe, vidi nesebično delovanje naših prvakov, pa tudi brezbriznost

in podiranje izvestne klike, zato treba dati temu podiranju neko slepilno ute-mejvanje. Zato spravljajo „Šolski Dom“ v zvezo s „klerikalizmom“ in z osebno politiko, da bi mu po tej poti škodovali ter dali odduška svojemu krepostnemu srcu. Jasno je torej, zakaj ves boj! Tu gre za odstranjenje in uničenje nekaterih oseb, ki uživajo narodovo zaupanje. Zavist in sovraštvo ne dasta nekaterim ljudem miru, zato kujejo vsak hip nove spletkarije, da bi morda vendarle dosegli svoj namen. Koliko uspešnejše bi bilo narodno delovanje na Goriškem, ako bi ne bilo teh podiralcev. Zidati je težko, podirati pa prava igrača. Ali mi smo uverjeni, da narod bo znal ločiti pšenico od plevla, prav soditi kliki, ki vse obstoječe le podira, vse dobre namene le ovira, ter jezo sovraštvo in nemir seje po deželi.

Zavodi „Šolskega Doma“. — Kakor že predzadnjič omenjeno, so bili na obeh strokovnih šolah še posebni tečajji za odrasle, t. j. za take, ki so vže izurjene v ročnih delih, pa se želé popolniti in svoje spretnosti urediti takó kakor se dan danes zahteva. V teh tečajjih se je posebej poučevalo po 4 ure na teden. V tečaj strokovne šole za belo šivanje in umetno vezenje je hodilo 5 gospodičen iz mesta; v tečaj za krojenje in šivanje oblek pa 11 deloma iz mesta, deloma iz okolice. Torej je hodilo v prvo šolo 18 učenk v drugo pa 38.

Z minulim š. letom osnoval sta se dva pripravljavnica tečajja, in sicer dekliški za one deklice, katere so dovršile z dobrim uspehom ljudsko šolo, pa žele prestopiti v žensko izobraževališče; in deška pripravnica za srednje šole.

V dekliški pripravljavni tečaj se je vpisalo 51 učenk; med letom izostale 3. Od 48 klasifikovanih je napredovalo 12 prav dobro, 15 dobro, 19 zadostno in 2 nezadostno. Da ni ta pripravljavnica lokalnega pomena, priča, da od 51 vpisanih učenk je bilo rojenih v Gorici le 14, vse druge so zunanje, in sicer: iz Podgore 4, iz Trsta 3, iz Tolmina, Cerkna, Št. Andreža po 2; iz Bovca, Ročinja, Cerovega, Tržiča, Biljane, Mirnika, Matarije, Solkana, Medane, Nabrežine, Mirna, Pevme, Sv. Križa vipavskega, Doberdoba, Žage, Sežane, Kanala, Citta nuova, (v Istriji), Špitala (Koroškem), Kota, Bukovice in Kočevja na Kranjskem po 1 učenka.

V ta tečaj se sprejemajo deklice, ki so dobro vrejeno 6-razredno ljudsko šolo z dobrim uspehom dovršile, iz družih ljudskih šol pa le one, ki so prav dobro napredovale in so vgodne za sprejem ter kažejo posebno veselje do učenja. Smoter tega tečaja je, da se deklice temeljito pripravijo za sprejem v ženska izobraževališča.

Poučuje se po predpisanem redu za take pripravljavnice (po organizacijskem statutu 31. julija 1886.) z dodatkom, da se poučuje še po 6 ur nemščina, ter se s tem olajša učenje v tečajih na izobraževališču.

Da je društvo „Šolskega doma“ osnovalo omenjeni tečaj, so bili različni nagibi, osebno:

a) ker iz najvišjega razreda ljudske šole „Šolskega doma“ je v minulih letih večina deklic odhajala na tuk. žensko izobraževališče;

b) ker je ljudsko šolstvo na Goriškem tako osnovano, da s 6 šolskim letom takorekoč preneha nadaljno učenje kajti v nadaljevalnih tečajih, osnovanih pri ljudskih šolah, se zavoljo prepicelega časa 4—6 ur učenja na teden ona vže v ljudski šoli naučena tvarina ponavlja in vtrjuje;

c) ker na celem Primorskem nima mo ne štrazredne ljud. šole, izvzemši ono „S. Doma“, ne meščanske šole s slovenskim učnim jezikom, v katerih bi bilo deklicam mogoče pripravljati se za izobraževališča, ali kjer bi sploh mogli jih kaj več poučiti nego nudi ljudska šola;

d) da se nudi premožnejšim roditeljem priložnost svoje hčerke bolj izobraziti in jih odgojiti na zdravi in pravni podlagi materinega jezika z manjšimi stroški nego se to godi v nekaterih drugih ženskih zavodih, v katerih je večina Slovenk, a jim je prepovedano celo med seboj govoriti v mili materinščini.

V deški pripravljavni tečaj se je vpisalo 35 učencev, med letom so izostali 3. Od 32 klasifikovanih so 3 napredovali prav dobro, 28 dobro oziroma zadostno in en učenec ni dosegel smotra. — Društvo „Šolski Dom“ je osnovalo ta tečaj, ker v pripravljavni tečaj združen z gimnazijo se je od 120 oglašanih sprejelo le 35 učencev, in je od zavrjenih bilo lepo število, ki so bili spoznani za ugodne, pa jih zavoljo pomanjkanja prostora — tako se je reklo — niso sprejeli.

Pregled vse mladine, ki se je poučevala v zavodih „Šolskega Doma“ leta 1900/1. (Glej tabelo spodaj).

Brezpotrebne skrbi. — „Soča“ piše: „Kurat Ferjančič in sokrivci na Gočah so dobili od okrajne sodnije v Vipavi v soboto nove obtožnice, katere so te „katoliške“ može spravile v veliko zadrego. Vse je potrto, ker so obtožnice precej obširne, in iz njih gleda — obsodba!...“ — Kar je „Soča“ v tej zadevi zvedela, je resnica, kar je dodala, je laž. Laž je, da so obtožnice spravile obdolžence v veliko zadrego, laž je, da je vse potrto. Življenje po sprejemu novih obtožnic je na Gočah táko, kakor je bilo prej: ljudje pridno škropijo, žep-lajo ter se veselijo bogate trgatve, katera jim ne izostane, ako jih le Bog obvaruje pred točo. Povsod se srečavamo le veseli in zadovoljni obrazi. Te splošne veselosti ne more motiti niti duševno stanje ginevajočee piclega številca Tavčarjevih „liberalcev“, ali — kakor jih na Gočah imenujejo — „boksarjev“. Glavo bi stavili, da tiči za to tedencijozno notico le à la frazér Gabršček; kajti iz te notice „gleda“ navadno „Sočino“ orožje: „Reci mi ti, da ti ne poreče on“. „Sočo“ zagotavljamo, da je res ravno nasprotno od tega, kar je ona dodala, in da bi „Soča“ na našem mestu poskakovala samega veselja in škodoželjnosti, ako bi vedela, kar vemo mi, o čemer pa nočemo govoriti, ker prepuščamo besedo sodnikom. Kdo je tisti bedak, da bi „Soči“ verjel, da so Gočani in njih tako ljubljani g. kurat, kakor ni bil še nikdo pred njim, v veliki zadregi in „potrti“, kdor pomisli, da je cela pravda začela iz nova, kdor ve, česar „Soča“ ne ve, da imajo obtožnice milejše lice in da je nekaj obdolžencev že kar izpuščenih! Lažnjivost prehaja „Soči“ res že v kri in meso. — Sicer je pa čudno, da se „Sočino“ uredništvo — bodi že resnično ali imensko — toliko briga za ljudi, katerih kar nič ne pozna. Ko se je pa Gabršček pripravljaj k znani pravdi v Trst in ko se je vračal od nje težkega srca in bledega lica v Gorico, takrat ni „Soča“ zapisala niti besedice, v kaki „zadregi“, kako „potrt“ je bil nje lastnik, ko iz obtožnice ni le „gledala“, ampak je celo treščila obsodba. Ali nima „Soča“ srca niti za svojega gospodarja? Ali jej ni dovolj, da je za-

(Dalje na četrti strani).

V R A Z R E D U	vpisani		koncem š. leta bilo		bivali v Gorici z rod.	
	m.	ž.	m.	ž.	m.	ž.
V otroškem vrtu v ulici sv. Klare	37	40	31	33	37	70
„ „ „ „ „ Cipressi	35	38	31	33	35	38
„ „ „ „ „ pod Kostanjevico	36	44	33	41	36	44
„ podružnici ljudske šole v ulici Cipressi	33	35	29	30	31	33
„ „Šolskem Domu“ I. razr. mešanem	37	46	35	40	37	45
„ „ „ „ „ II. „ „ „	39	33	37	29	38	31
„ „ „ „ „ III. „ „ „ deškem	62	—	56	—	56	—
„ „ „ „ „ III. „ „ „ dekliškem	—	54	—	51	—	47
„ „ „ „ „ IV. „ „ „ deškem	51	—	48	—	44	—
„ „ „ „ „ IV. „ „ „ dekliškem	—	53	—	50	—	47
„ „ „ „ „ V. „ „ „ deškem	29	—	28	—	24	—
„ „ „ „ „ V. „ „ „ dekliškem	—	43	—	38	—	35
„ „ „ „ „ VI. „ „ „ „	—	31	—	26	—	22
„ deški pripravljavnici za srednje šole	35	—	32	—	12	—
„ dekliški pripravljavnici za izobraževališča	—	51	—	48	—	29
„ strokovni šoli za umetno vezenje in belo šivanje	—	13	—	11	—	15
„ v posebnem tečaju te šole za odrasle	—	5	—	5	—	—
V strokovni šoli za krojenje in šivanje oblek	—	29	—	25	—	31
„ v posebnem tečaju te šole za odrasle	—	11	—	9	—	—
V ženski obrtno-nadaljevalni šoli	—	35	—	32	—	22
„ možki obrtno-nadaljevalni šoli	110	—	82	—	—	—
	504	561	442	501	350	509

menjala narodnost z „naprednjaštvom“, ali zamenjala tudi srce s trebuhom? —

Molk potrjuje resnico. — V 57. številki svojega lista smo priobčili članek „Šolski Dom“ in „Soča“, v katerem smo povedali, da „Soča“ danes ruje proti temu jedinemu slovenskemu šolskemu zavodu v Gorici in da kolovodje Turnove klike ne žele nič nujnejega nego da „Šolski Dom“ propade itd. itd. Beležimo, da „Soča“ na vse to lepo molči, s čemur pa le potrjuje, da smo govorili resnico.

V Medani so se v soboto dne 27. t. m. vršile občinske volitve. Brez hrupa izbrali so si starišine g. Antona Zuccichija, prejšnjega župana enoglasno na novo za župana. Tisti dan na večer pa so se vsi zbrali v neki dvorani na obed, katerega sta počastila s svojo navzočnostjo g. oficijal Mlekuž, zastopnik glavarstva, in kurat medanski g. I. Kurinčič. Pri tej priitki se je nabrale tudi za „Šolski Dom“ 22 K. — Prijateljsko lepo soglasje je trajalo do pozne ure, ko so se vsi udeležniki zadovoljni razšli.

Slavnostna otvoritev koč na Krnu vršila se bode, kakor smo že poročali, dne 5. avgusta t. l. Tolminska skupina turistov odide iz Tolmina (zbrališče pri „Jonzelnu“) v nedeljo 4tega točno ob 4. pop. čez Zafolmin, Selce na planino „Slime“ (4 ure), kjer prenoči. Drugi dan ob 4. zjutraj odhod h koči in na vrh Krna (3 ure). Reditelj tej skupini je gosp. A. Devetak.

Kobariška skupina odide 4tega pop. točno ob 5. (zbrališče pri „Zganu“) skozi Ladra — Libušnje na planino „Zaslav“ (3 ure), kjer prenoči; drugo jutro vrh Krna (2 uri). Reditelj: gosp. A. Stres. Tretja skupina zbira se v Bovcu „pri Rejderji“, nima še natančnega programa in pojde prej ko ne po vozni cesti, ki vodi v „Sočo“ do kolovoza na „Lepieno“. Po tem kolovozu dospje do „Lepiene“ (1½ uro) in na planino „Duplje“ (2 uri), tu prenoči, ali pa se poda na „Planino na polju“ (1 uro) iskati prenočišč. Od tod je na vrh Krna še 1½ uro. Reditelj gosp. A. A. Mlekuš.

Sicer se peti izletniki poslužujejo lahko tudi ture skozi „krnsko vas“, kjer dobe pri „Humarju“ hšt. 20 kakih 10 ležišč. Blagoslovljenje koč vršilo se bode 5tega ob 10. uri predpoldne. Na predvečer točno ob 9. uri poskusili se bodo vrh Krna umetalni ognji, na katere posebno opozarjamo dolince. Po blagoslovljenju prične se banket. Ob 2 pop. pa odhod s Krna v krnsko vas in na Kamno, kjer bodo čakali izletnike vozovi.

Zveza slovenskih kolesarjev je nadaljevalje svoje delo prejšnjih let napravila letos 13 novih pomočnih postaj in sicer 4 na Goriškem, 8 na Kranjskem in 1 na Spodnje-Stajerskem. Za postaje izbrala je narodno priznane dobre hotele oziroma gostilne, kjer dobi kolesar razun potrebnega kolesarskega orodja ter obvez za eventualne telesne poškodbe gotovo tudi izbornu postrežbo po nizki ceni. Postaje na Primorskem so: 1. v Bovcu, gostilna „pri pošti“ (nova postaja); 2. na Grahovem, gostilna g. M. Kranjca; 3. v Kanalu, gostilna „pri zlatem levu“ (nova postaja); 4. v Kobaridu, gostilna „pri lovcu“ (nova postaja); 5. v Sežani, gostilna g. Mahorčiča; 6. v Tolminu, hotel „Modrijan“ (nova postaja); 7. v Trstu, kavarna „Commercio“.

Tudi v prihodnje bo zveza slov. kolesarjev število postaj pomnoževala, v kolikor ji bodo dopuščala denarna sredstva. Ker so pa njeni dohodki vpricho nizke letne članarine (po 3 K za vsacega člana) jako majhni, treba ji je vsestranske podpore. Zato pozivljemo vse slov. kolesarje, da ji z mnogoštevilnim pristopom olajšajo nadaljno za kolesarstvo tako plodonosno delovanje.

Vabilo k XVI. redni veliki skupščini družbe sv. Cirila in Metoda v Mariboru v četrtek, dne 8. avgusta 1. 1901. Vspored: I. Sv. maša ob 8/10. uri v frančiškanski cerkvi. II. Zborovanje ob 11. uri v „Narodnem Domu“. 1) Prvo-mestnikov govor; 2) tajnikovo poročilo; 3) blagajnikovo poročilo; 4) nadzorništva poročilo; 5) volitev jedne tretjine družbinnega vodstva; 6) volitev nadzorništva (5 članov); 7) volitev razsodništva (5 članov).

Trgovina mesta Trsta. — L. 1900 je znašal skupni promet z blagom v Trstu, 1.396.819.719 K napram 1.401.052.074 kronam v letu 1899. Promet se je torej zmanjšal za 4.232.355 kron. Uvoz je znašal lani 731.370.100 kron, ter zaostaja od preklani za 13.004.552 kron.

Tržaške srednje šole. — Tržaška gimnazija je imela v preteklem šolskem letu 448 dijakov, med njimi Slovencev 137, Hrvatov 29, Lahov 153, Nemcev pa 118. Da so Lah prekosili Slovence po številu, je kriva nemarnost starišev, ki se boje vpisati svojega sina za Slovence.

Maturu na tržaški gimnaziji delata letos le dva Slovence. — Tržaška realka je imela 344 dijakov, med njimi le 54 Slovencev.

Šolske razmere na Koroškem pričajo o veliki krivici, ki se godi nam Slovincem; v petrazredni šoli v Borovljah je razpisano mesto učiteljice, kateri ni treba znati jezika otrok, ki so vsi slovenskega rodu.

Osem samomorov se je dogodilo v teku jednega tedna pred kratkim na Koroškem. Žalostno znamenje časa!

Listnica uredništva. — Nekaterim gosp. dopisnikom: Prihodnjič!

G. S. v G. Za sedaj ni mogoče, morda pozneje.

Loterijske številke.

	27. julija.				
Line	85	30	1	31	84
Trst	8	68	81	47	43

Vabilo

redni občni zbor

„Kmetijskega društva v Cerknem“

registrovane zadruge z neomejeno zavezo,

koji se bo vršil

v nedeljo dne 11. avgusta 1901.

ob 3 uri popoldne

v prostorih gosp. A. Kobala.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Nadzorstva.
3. Odobritev računa za l. 1900.
4. Volitev nadzorstva.
5. Slučajnosti.

K obilni vdeležbi vabi člane

Načelstvo.

NB. V slučaju, da bi predstojee sklicani občni zbor ob določeni uri ne bil sklepčen, vršil se bode drugi občni zbor ob 1/4 uri popoldne isti dan z istim dnevnim redom in na istem kraju, koji bode sklepčen brez ozira na število vdeležencev.

OZGANILO.

Oskrbništvo stolne cerkve v Gorici proda za dober kup dele starih orgelj, ki so popolnoma še za rabo, n. pr. klavijaturo, pedal, dva meha, abstrakte in drugo. — Natančneje se o tem poizvé pri stolnem župniku dr. Fr. Sedeju.

Ravnokar je izšla v „Narodni Tiskarni“ knjižica:

TRI IGRE

za žensko mladino.

Prosto poslovenil

E. Klavžar.

Knjižica se dobiva v „Narodni Tiskarni“ v Gorici, ulica Vetturini 9, in pri knjigotržcu Pallichu v Gorici na Travniku mehko vezana po 40 vin. po pošti 3 vin več.

Harmonij

s 5 oktavami v dobrem stanu se odda za 500 kron. Kje, pove uredništvo.

Anton Fon,

klobučar in gostilničar,

Semeniška ulica št. 6,

ima bogato zalogo raznovrstnih

klobukov

ter toči v svoji krčmi

pristna domača vina

in postreže tudi z jako ukusnimi jedili.

Tiskovine za prošnje v dosego brezobrestnih posojil vinogradnikom

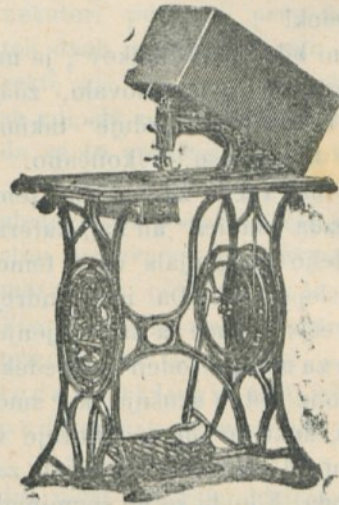
ima v zalogi
„Narodna tiskarna.“

Peter Drašček,
trgovec jedilnega blaga v Gorici,
Stolna ulica št. 2.

Priporoča se p. n. občinstvu v Gorici in z dežele. Prodaja kavino primeso, sladkor, milo, slanino, riž, maslo surovo in kuhano, olje, moko iz Majdičevih mlinov in vse jestvine.

Zaloga žveplenk
sv. Cirila in Metoda.

Fani Drašček,
zaloga šivalnih strojev v Gorici,
Stolna ulica št. 2.

Prodaja stroje tudi na teden-ske ali mesečne obroke. Stroji so iz prvih tovarn ter najboljše kakovosti. Priporoča se slav. občinstvu.

Podpisana priporočata slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi svojo novo urejeno

prodajalnico jestvin.

V zalogi imata tudi raznovrstne pi-jace n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goružice (Senf.) Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo milo ter drugo v to stroko spadajoče blago. — Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Kopač & Kutin,

trgovca v Semeniški ulici h. št. 1.
v lastni hiši, kjer je „Trg. obrt. zadr.“

„Narodna Tiskarna“ v Gorici
ulica Vetturini 9.

Ilijada.

Povest slov. mladini.

Prosto po Homerju

pripoveduje

ANDREJ KRAGELJ.

S tolmačem važnejših osebnih imen ter obsega 273 stranij.

CENA:

1 K 40 vin., po pošti 20 vin. več.

Vezana v platno 2 kroni, oziroma 2 kroni 20 vin.

Dobiva se v „Narodni Tiskarni“ v Gorici, pri knjigotržcu Pallichu v Gorici na Travniku, pri Schwentnerju v Ljubljani in Florijanu v Kranji.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8

priporoča

pristna bela

in črna vina

iz vipavskih,

furlanskih,

briskih, dal-

matinskih in

isterskih vi-

nogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnicah na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštna.

Zavod za slikanje na steklu

Edvard Stuhl,

Gradec, Ungergasse št. 3.

izdeluje

slikana okna za cerkve in hiše v raznih slogih.

Podpisani si šteje v prijetno dolžnost, s tem firmo za slikana okna g. Edv. Stuhl iz Grada v vsakem oziru priporočiti. V tukajšnji novi cerkvi je imenovani gosp. Stuhl priskrbel vsa barvana okna v splošno zadovoljnost in zelo po primerni ceni.

Kuracijski urad v Št. Andrežu pri Gorici dne 19. decembra 1900.

Jos. Kosovel,
kurat.

Videlo in potrdilo! Občinsko županstvo Št. Andrež, dne 19. decembra 1900.

Andr. Lutman,
župan.

Takih priznavanj imam prečastiti duhovščini na razpolago še dokaj.

Uljudno se priporočam

Ed. Stuhl.

Josip Valentincič,

pekovski mojster

v Gorici v Raštelju št. 29.

priporoča

vedno sveži kruk navadni

in najfinejši,

vsakovrstno pecivo za godove in druge razne „pogrjence“, prav okusne kolače za birmo in poroke, različne torte itd.

Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji gospodarov naročnikov po jako zmernih cenah.

Izololé naj ga torej počastiti z mnogobrojnimi naročili cenj. gg. rojaki v mestu in na deželi.

Odlikovana kleparska delavnica

Artur Makutz

v Gorici

Ozka ulica št. 1. — Via Stretta št. 1.

Priporoča iz lastne zaloge

izvrstne in trpežne škropilnice proti peronospori,

(prenovljene po Vermorelovi sestavi). Baker je trd in svetel. Zaliske (valvole) se more lahko premeniti. — Škropilnica je sestavljena priprosto in tako, da škropi lahko na tri načine po volji škropilca.

Cena je zelo nizka.

Sprejmlje v popravo in v prenovljenje škropilnice raznih sistemov in postreže v popolno zadovoljnost stranke.

Priporoča tudi stroje za žveplanje sodov iz cinkanega železa, priprave za obvarovanje vina pred plesnobo in cikanje m pri točenju iz soda (kan), mohove za žveplanje grozdja raznih sistemov, cevi iz gume za vsakovrstne škropilnice. — Sprejema vsa v kleparsko obrt spadajoča dela, postavlja strelovode itd. itd.

